

PRESSEMATERIALE

PAN/SULT

Aarhus Teater STIKLINGEN

2. november - 2. december 2023

Forestillingen præsenteres i samarbejde med
Den Danske Scenekunstscole og Kunsthøgskolen i Oslo

KONTAKT

Kommunikationschef Morten Daugbjerg // presse@aarhusteater.dk // 4213 4700

Pressemedarbejder Louise Sejr Højmark // louise.hoejmark@aarhusteater.dk // 4213 46 59

"I dramatiseringen af *Pan* har jeg lagt meget vægt på karakterernes sårbarhed eller mangel på samme. Det er ubegribeligt svært for dem at stille sig sårbare og lyttende, selvom de alle hungrer efter kærligheden på hver deres måde. Sådan får altså selv den mindste misforståelse fatale konsekvenser, og når alle betragter kærligheden som spil, er der sjældent nogen, der vinder."

Johanne Kirstine Fall - dramatisering *Pan*

"Da jeg læste værket første gang, havde jeg svært ved at identificere mig med hovedkarakteren, men blev alligevel lullet ind i hans drømme og store fantasi. Derfor har jeg i min dramatisering arbejdet med den unge mands drømme, drømme om et liv han ikke har, drømme som kan føles tæt på og langt væk. Men drømme og fantasier kan være besværlige, når man bevæger sig i et samfund, der ikke kan rumme dem, der ikke tilpasser sig byens strukturer."

Frida Lea Fugl - dramatisering *Sult*

KNUT HAMSUNS MODERNE KLASSIKERE FORTOLKES AF FREMTIDENS SCENEKUNSTNERE

Oplev Knut Hamsuns kraftfulde og sansemættede romaner *PAN* og *SULT* i en nutidig kontekst, når de lyriske ungdomsværker dramatiseres og iscenesættes af nye talenter fra Den Danske Scenekunstscole og Kunsthøgskolen i Oslo. Det sker fra den 2. november på Aarhus Teaters Stiklingen.

Den kontroversielle norske forfatter Knut Hamsuns moderne klassikere *PAN* og *SULT* kredser om den utilpassede outsiders fremmedhed for verden og sig selv.

Nu dramatiseres Hamsuns ungdomsværker fra henholdsvis 1894 og 1890 i én forestilling på Aarhus Teaters scene Stiklingen, hvor publikum tidligere har kunne opleve forestillinger bygget på litterære forlæg af Stefan Zweig, Tove Ditlevsen og senest Herman Bang.

Også i denne sæson er det scenekunstens nye talenter, der overtager ordet og scenen: To dramatiker- og en skuespillerstuderende fra Den Danske Scenekunstscole i Aarhus samt to instruktørstuderende fra Kunsthøgskolen i Oslo.

UHYGGE, MAGT OG KØNSROLLER

I romanen *PAN* oplever vi, gennem en upålidelig jeg-fortæller, en ung jægers umulige kamp med kærlighed, begær og eget selvbillede.

“Vi har arbejdet med en genremæssig gyserdrejning og har i udviklingen af konceptet stillet spørgsmålstejn ved, om det mest er en naturpoetisk kærlighedshistorie, som romanen ofte omtales, eller om det er en gyser, som viser hvordan patriarkatet og det overdrevne behov for magt ødelægger både naturen, muligheden for frihed og kærlighed for alle,” forklarer instruktørstuderende **Nanna Bruun**.

EN VOLD SOMHED I DET UTILPASSEDE

Det er den norske instruktørstuderende **Lasse Lilleng**, der står bag iscenesættelsen af Knut Hamsuns gennembrudsroman *SULT*, hvor en ung mand kæmper mod sult og fattigdom i den norske by Kristiania.

“*Sult* konfronterer os med den meget væsentlige, menneskelige oplevelse, som findes i det at være utilpasset. Vi har arbejdet på at skabe et univers, som springer ud af det subjektive blik, som ser samfundet udefra og ikke finder vejen ind. Det bliver et forsøg på at sætte os ind i de mennesker, vi ofte ignorerer, fordi vi er bange for at gå ind i den voldsomhed, de repræsenterer, og fordi det, at de står udenfor, afslører vores egen forkælede komfort og derfor truer den.”

KENDTE OG NYE KRÆFTER

På scenen kan du opleve Aarhus Teaters dygtige ensembleskuespiller **Amanda Friis Jürgensen**, der senest imponerede i musicalen *Evita* som både elskerinde, ensemble og understudy Eva Perón. Hun spiller sammen med **Magnus Hald, Tryggvi Sæberg Björnsson** og skuespilstuderende **Minna Flyvholm Tode**.

Scenografien til begge forestillinger er skabt af scenograf **Mai Katsume**. **Kim Glud** står bag lysdesign, mens **Aki Bech** er manden bag lyddesignet. **Sophus Dræby Jensen** har komponeret musikken til *Pan*.

KREATIVT TEAM

FORFATTER **Knut Hamsun**

PAN DRAMATISERING **Johanne Kirstine Fall***

SULT DRAMATISERING **Frida Lea Fugl***

ISCENESÆTTELSE **Lasse Lilleng** og Nanna Bruun****

SCENOGRAFI **Mai Katsume**

LYSDESIGN **Kim Glud**

LYDDESIGN **Aki Bech**

PAN KOMPOSITIONER **Sophus Dræby Jensen**

MEDVIRKENDE

EDVARDA (PAN) + ALAJA, BETJENT M.FL. **Amanda Friis Jürgensen**

GLAHN (PAN) + REDAKTØR, JOMFRUEN M.FL. (SULT) **Magnus Hald**

EVA (PAN) + NØKKEN, ÆLDRE HERRE, VENINDEN M.FL. **Minna Flyvholm Tode*****

DOKTOREN (PAN) + DEN UNGE MAND (SULT) **Tryggvi Sæberg Björnsson**

*STUDERENDE VED DDSKS, AARHUS, DRAMATISK SKRIVEKUNST

**STUDERENDE VED KHIO, INSTRUKTION

***STUDERENDE VED DDSKS, SKUESPIL, AARHUS

HANDLINGEN KORT FORTALT I PAN

Pan er en af Knut Hamsun mest kendte romaner fra 1894 og er på samme tid en både smuk og uhyggelig natur- og kærlighedsfortælling.

I *Pan* møder vi den tidligere løjtnant Thomas Glahn, der er flyttet til det norske Nordlands store skove for at bo og jage i ensomhed. Her fortrylles han både af den vilde natur, der omgiver ham, men også af den nærtliggende bys kvinder: den lunefulde og velstående Edvarda og den kærlige og slavegjorte Eva.

Men problemerne myldrer frem. For Eva er gift med smeden, den bedrevidende Doktor bejler også til Edvarda, og Edvardas far, Hr. Mack, er ikke glad for Løjtnantens udskejelser. Glahns opgør med både sig selv, hr. Mack og de to kvinder ender med at få fatale konsekvenser.

HANDLINGEN KORT FORTALT I SULT

Sult er Knut Hamsuns gennembrudsroman fra 1890 og en af de første modernistiske romaner i verdenslitteraturen.

I bogen møder vi en navnløs ung mand, der kæmper mod sulten og fattigdommen i den norske by Kristiania. Her vandrer han hvileløst rundt i jagten på mad og succes og overvældes skiftevis af sin egen kunstneriske genialitet og sin egen usle tilstand. Det ene øjeblik er han overstadig og lykkelig, og i det næste øjeblik forbander han sin hårde og ubarmhjertige situation.

Alligevel opstår der i korte glimt muligheden for en anden og mere tilpasset tilværelse i mødet med kvinden Alaja, der er lige dele drøm og virkelighed, og med Redaktøren, der pludselig fatter interesse for hans artikler.

INSTRUKTØRERNE OM AT ARBEJDE MED KNUT HAMSUN

Nanna Bruun, instruktør PAN:

“En af mange store glæder i samarbejdet med Mai Katsume (scenograf, red.) og Johanne Kirstine Fall (dramatiker, red.) har været en fælles interesse for, hvor hårdt romanen *Pan* arbejder på beskrivelser af kønsudtryk. Hvordan karaktererne performer deres køn, og hvordan de oplever at lykkes og mislykkes med det. Det betyder enormt meget for dem. Personligt er jeg inspireret og motiveret af norske forskeres/akademikers opfordring til at se på Knut Hamsuns romaner - og andre såkaldte klassikere - med et nyt ‘skeivt’ (queer på norsk, red.) blik, hvilket kan betyde flere ting. Knut Hamsun endte jo sit liv som nazist, og i Norge er diskussionen om, hvad det skal betyde/ikke betyde for den litteratur, han har efterladt, meget præsent og i evig udvikling, oplever jeg. Jeg kan virkelig godt lide romanen *Pan*, men gyserdrejningen og arbejdet med køn har alligevel været afgørende for mig, og det har også været min eget forsøg på en lille hævn og en måde at gøre materialet relevant på for mig selv - udover at jeg elsker den dramatisering, Johanne har lavet.”

Lasse Lilleng, instruktør SULT

“Det har været interessant at involvere Hamsuns dybt problematiske synspunkter i arbejdet med *Sult*. Problemer er godt for teater, og når vi inviterer radikaliseringspotentialet ind i fortolkningen af værket, bliver enkelte parametre i forestillingen tilspidset yderligere og mere aktuelle for os i dag. Det skaber en risiko på scenen, hvilket går godt i spænd med *Sults* nådesløse karakter, og åbner op for refleksioner om vores eget potentielle moralske forfald. Da Hamsun skaber *Sult*, taler han i høj grad fra en fattig position og det at stå udenfor, og den form for isolation kan utvivlsomt ødelægge et menneske. Men da Hamsun blev medlem af nazistpartiet i Norge, var han en velstående og anerkendt forfatter. Han var ‘inde i varmen’, ikke ude på gaden, og forståelsen af dét gør dilemmaet mere vanskeligt og derfor bedre, fordi vi kan arbejde med den voldsomme risiko, som opstår både i den ekstreme ensomhed såvel som i det ekstreme fællesskab Vi får dermed en umulig problemstilling i iscenesættelsen, som måske også kan spejle vores ambivalens over for Hamsun.”

PODCAST: LITTERATUR PÅ SCENEN

Hvordan fungerer det, når litteratur bliver til scenekunst?

Det kan du blive klogere på i Aarhus Teaters egen podcast KULISSEN, hvor vært og tilrettelægger Louise Sejr Højmark dykker ned i de mange historier, der findes bag scenerne på teatret. I episoden "Litteratur på scenen" handler det om, hvordan man omsætter et litterært værk til en tekst, der fungerer på teaterscenen, samt hvornår og hvorfor tendensen med at sætte litteratur på scenen opstår.

Episodens gæst er instruktør og huskunstner Sigrid Johannesen, som fortæller om arbejdet med forestillingen *En Lykkelig Slutning*, der er baseret på Maren Uthaug's roman af samme navn.

Du finder podcasten her: <https://aarhusteater.dk/podcast> - eller hvor du normalt lytter til podcast.

HAMSUN PÅ DET STORE LÆRRED

PAN

Pan (Norge, 1922). Stumfilm instrueret af Harald Schwenzen.

Pan (Tyskland, 1937). Instrueret af Olaf Fjord.

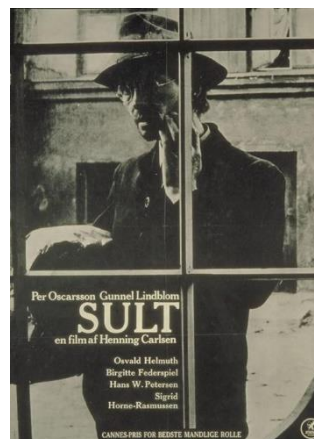
Pan (Sverige, 1962). Instrueret af Bjarne Henning-Jensen.

Pan/Two Green Feathers (Danmark/Norge/Tyskland, 1995). Instrueret af Henning Carlsen.

SULT

Sult (Danmark, 1966). Instrueret af Henning Carlsen.

OBS! Henning Carlsens *Sult* bliver vist i **Øst for Paradis** den 14. november klokken 18.30. Dramaturg Rikke Frigast vil sammen med dramatikerstuderende Frida Lea Fugl fortælle om arbejdet med at dramatisere Knut Hamsuns roman til scenen.

KNUT HAMSUN

Forfatter Knut Hamsun (1859-1952) blev født i den lille norske by Garmostræet i Gulbrandsdalen og døbt Knut Pedersen. Hans forældre var af gammel bondeslægt, og jorden skulle vise sig at få en central betydning for hans liv og digte. Knut Pedersen tog senere gårdsnavnet Hamsund til sig, men i 1885 fik en tilfældig trykfejl ham til at vælge navnet Hamsun i stedet. Selvom Knut Hamsuns bøger gennem hele forfatterskabet har forskelligt fokus, er den høje lyriske kvalitet og indfølelse af mennesket altid til stede.

Fra 1873 havde Knut Hamsun forskellige jobs som butiksmedhjælper, lærer og vejarbejder. I 1880'erne var han på to lange ophold i USA, hvor han arbejdede og blev inspireret til sine første litterære forsøg. I samme periode levede han også af flere omgange i Oslo - dengang Kristiania - hvor han oplevede sult og fattigdom.

Knut Hamsun debuterede som romanforfatter i 1890 med *Sult*, der som den eneste af Hamsuns bøger ikke foregår i eller nær naturen, men i Kristiania, hvor en ung digter sulter. Herefter fortsatte Hamsun sit vagabonderende liv og skrev op gennem 1890'erne flere romaner, blandt andre *Pan* (1894) og *Victoria* (1898). Fælles for Hamsuns bøger i den periode er et fokus på menneskets inderste følelser samt forholdet mellem individ og natur.

Knut Hamsun har været gift to gange, først med Bergljot Goepfert fra 1898-1906, siden med skuespilleren Marie Andersen, som han giftede sig med i 1909 og levede med resten af sit liv. De købte sammen gården Nørholm i Larvik, men Hamsun fortsatte alligevel livet igennem sin vagabondtilværelse. Han skrev også flere bøger, blandt andre *Børn av Tiden* (1913), *Segelfoss By* (1915) og *Markens grøde* (1917) - for sidstnævnte modtog han Nobelprisen i Litteratur i 1920.

Allerede før Norge blev besat af Tyskland i 1940, havde Knut Hamsun udvist beundring for Hitler, og han opfordrede efter besættelsen sine landsmænd til at stoppe deres modstand. I 1945 publicerede han desuden en stærkt rosende nekrolog over Hitler. Knut Hamsun blev retsforfulgt efter Tysklands nederlag i 1945, og tre år senere blev han dømt til at betale sin del af nazisternes kollektive erstatningsansvar. I 1949, 90 år gammel, udgav Knut Hamsun bogen *Paa Gjengrodde Stier*, der både er et forsvarsskrift og en dybt personlig livsberetning.

[Kilde: Litteratursiden.dk](http://litteratursiden.dk)

CV KREATIVT TEAM

Johanne Kirstine Fall (*Pan*)

Studerende ved DDSKS Dramatisk Skrivekunst Aarhus. Afslutter sin bacheloruddannelse i 2024.

Nanna Bruun (*Pan*)

Studerende ved KHIO Instruktion (Norge). Afslutter sin uddannelse i 2024.

Frida Lea Fugl (*Sult*)

Studerende ved DDSKS Dramatisk Skrivekunst Aarhus. Afslutter sin bacheloruddannelse i 2024.

Lasse Lilleng (*Sult*)

Studerende ved KHIO Instruktion (Norge). Afslutter sin uddannelse i 2024.

Mai Katsume

Scenograf

Mai Katsume blev uddannet scenograf på Den Danske Scenekunstscole i København i 2022. Siden har hun bl.a. lavet scenografi til Odense Teaters *Tragiske Måder At Slå En Kvinde Ihjel På*, *Den Anden Arabiske Kvinde* på Blaagaard Teater og den tværæstetiske performance-installation *Entangled* på Det Kgl. Teater og Platform Bunker.

Aki Bech

Lyddesigner

Aki Bech er uddannet fra Den Rytmske Højskole i 2010 og har lang erfaring som lydtekniker og musiker på spillesteder, festivaler og turnékoncerter. Han har desuden lavet lyd på *Klokkeren fra Notre Dame* på Fredericia Teater, *Svend fra Randers* på Randers Teater og *Sandmanden*, *A Clockwork Orange* og senest *Kong Lear* på Aarhus Teater.

Kim Glud

Lysdesigner

Kim Glud har arbejdet med teaterproduktion siden han var ganske ung og arbejdet for bl.a. Odense Teater, Odense Musikteater, Den Fynske Opera, Svalegange, og Teater Momentum. Siden 2014 har Kim Glud været tilknyttet Aarhus Teater, hvor han de seneste

sæsoner har været lysdesigner på bl.a. *Momentet*, *My Heartache Brings All the Boys to the Yard*, *4:48 Psykose*, *Audition* og *Manifest for skrøbelige autoriteter*, *denungewertherslidelser*, *The Supreme Gentleman*, *Når vi døde vågner*, *Man vokser op*, *Frankly my dear I don't give a damn*, *Bang*, *A Clockwork Orange*, *Traum* og *En Lykkelig Slutning*. Han skabte desuden videoen til scenografien på *Ordet*, der både blev Reumertnomineret for Årets Scenedesign og modtog Reumertprisen for Årets Forestilling.

CV MEDVIRKENDE

Amanda Friis Jürgensen

Skuespiller

Amanda Friis Jürgensen er uddannet skuespiller i 2022 fra Den Danske Scenekunstscole i Aarhus og blev samme år en fast del af ensemblet på Aarhus Teater. I studietiden medvirkede hun på Aarhus Teater i *Himmelvendt* og i *Man vokser op* samt i kortfilmen *Udgang* og i TV2-serien *Hvide Sande*. Som del af Aarhus Teaters ensemble har hun i denne sæson medvirket i forestillingerne *Frankly My Dear I Don't Give A Damn*, *Et Juleeventyr*, *Stuepigerne* og *Evita*, hvor hun samtidig var understudy til titel- og hovedrollen.

Magnus Hald

Skuespiller

Efter at have afsluttet sin uddannelse på Den Danske Scenekunstscole i Odense i 2019 debuterede Magnus Hald i forestillingen *Snefald* på Odense Teater hvor han siden har medvirket i *Blue Jasmin*, *Helligtrekongersaften* og *Ronja Røverdatter*. På Vendsyssel Teater spillede han med i *Rundkørsel*.

Tryggvi Sæberg Björnsson

Skuespiller

Efter endt uddannelse på Den Danske Scenekunstscole har den islandske skuespiller siden 2021 medvirket i *Hurtige Fødder* og *Kom Dans Med Mig* på Det Lille Teater, *Livstidsgæsterne* på Betty Nansen Teatret samt *Odysseus Må Dø!*, *Praise The Land* og *Sagaen om Kaspar Hauser* på Teater Momentum.

Minna Flyvholm Tode

Skuespiller

Skuespilstuderende ved DDSKS Skuespil, Aarhus. Afslutter sin bacheloruddannelse i 2024.

HOLD OGSÅ ØJE MED ...

Julefeber – årets familiefest

Uropremiere Store Scene torsdag 9. november kl. 17.00

Spiller 9. november – 21. december

Pressemøde onsdag 1. november kl. 12

Force Majeure – efter Ruben Östlunds film

Danmarkspremiere Scala torsdag 16. nov.

Spiller 16. november - 06. december 2023 og 4. - 13. januar 2024

Pressemøde onsdag 7. november kl. 12